

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра української літератури

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
(II ПОЛОВИНА XIX ст.)

підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 035 «Філологія»
освітньо-професійної програми
«Українська мова та література. Світова література»

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента «Історія української літератури (II половина XIX ст.)» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія», за освітньо-професійною програмою «Українська мова та література. Світова література». Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р. 18 с.

Розробник:

Сірук В. Г., доцент кафедри української літератури, кандидат філологічних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми доц. Ірина ЛЕВЧУК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри української літератури.

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри доц. Віктор ЯРУЧИК

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки, 035 Філологія, ОПП «Українська мова та література. Світова література», перший (бакалаврський) рівень	Нормативний
Кількість годин / кредитів: 120/4		Рік навчання: II
		Семестр: 4 -ий
ІНДЗ: немає		Лекції: 3 2 год.
		Практичні (семінарські): 2 8 год.
		Самостійна робота: 52 год.
		Консультації: 8 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – [Сірук Вікторія Григорівна](#)

Науковий ступінь – кандидат філологічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри української літератури

Контактна інформація: +38(050)824 12 47; siruk.viktorija@vnu.edu.ua

Дні занять: відповідно до розкладу <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

День консультацій: вівторок, 14:00–15:00.

III. Опис освітнього компонента

Анотація курсу.

Силабус освітнього компонента «Історія української літератури (II половина XIX ст.)» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Українська мова та література. Світова література» підготовки бакалавра галузі знань 03 «Гуманітарні науки» спеціальності 035 «Філологія».

Курс «Історія української літератури (II половина XIX століття)» займає важливе місце в системі професійної підготовки фахівця-словесника, адже спрямований на зацікавлення здобувачів освіти художнім твором як специфічним засобом пізнання світу й себе в ньому, поглиблення навиків аналізу художнього тексту з погляду індивідуальної творчої манери (стилю) автора в контексті цього періоду та з позицій новітніх методик прочитання тексту.

Предмет вивчення – закономірності розвитку української літератури II половини XIX ст.

1. Пререквізити / Постреквізити.

Освітній компонент «Історія української літератури (II половина XIX ст.)» поглиблює фахову підготовку філолога й знаходить продовження у циклі курсів професійної підготовки з історії української та зарубіжної літератур тощо.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою викладання освітнього компонента «Історія української літератури (II половина XIX ст.)» є поглиблення знань здобувачів освіти з історії української літератури II половини XIX століття, теорії літератури та літературної критики, удосконалення навичок використання їх у власній педагогічній та науковій діяльності, сприяння у розвитку їхнього творчого самостійного мислення, естетичного смаку.

Серед основних завдань вивчення освітнього компонента «Історія української літератури (II половина XIX ст.)» – систематизувати знання здобувачів освіти про основні літературні явища II половини XIX століття в історико-культурному контексті, раніше набуті ними знання, уміння і навички щодо аналізу художнього твору через застосування сучасних літературознавчих методик, сприяти в оволодінні критичним дискурсом задля переосмислення канону класичної літератури. Такий підхід уможливить самостійну інтерпретацію здобувачами освіти жанрово-стильової специфіки художніх текстів з урахуванням його художньої та естетичної цілісності, авторської позиції, сучасного прочитання і з використанням теоретичної термінології, критичної літератури тощо; виокремлення художніх особливостей індивідуального стилю митця на різних етапах його творчого шляху, основних світоглядних ідей письменника.

3. Результати навчання.

Згідно з освітньо-професійною програмою майбутні бакалаври філології у результаті вивчення освітнього компонента «Історія української літератури (II половина XIX ст.)» здобудуть такі **компетентності**:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (**інтегральна компетентність (ІК)**).

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові

цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя **(ЗК 2)**.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово **(ЗК 3)**.

Здатність бути критичним і самокритичним **(ЗК 4)**.

Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями та технологіями **(ЗК 5)**.

Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел **(ЗК 6)**.

Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми **(ЗК 7)**.

Здатність працювати в групі, команді та автономно **(ЗК 8)**.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення та систематизації **(ЗК 10)**.

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій і самовдосконалення інформаційно-цифрової грамотності впродовж життя **(ЗК 12)**.

Здатність генерувати та поширювати нові ідеї (креативність) **(ЗК 15)**.

Фахові компетентності (ФК):

Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ **(ФК 1)**.

Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української та зарубіжної літератури від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури **(ФК 5)**.

Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту англійською / польською мовами **(ФК 7)**.

Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань **(ФК 8)**.

Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів **(ФК 10)**.

Програмні результати навчання:

Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною та англійською / польською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації **(ПРН 1)**.

Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її,

впорядковувати, класифікувати й систематизувати (ПРН 2).

Організувати процес свого навчання й самоосвіти (ПРН 3).

Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства (ПРН 4).

Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів (ПРН 7).

Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і української та зарубіжної літератур і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності (ПРН 8).

Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та англійською / польською мовами (ПРН 11).

Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (ПРН 13).

Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів (ПРН 15).

Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності (ПРН 16).

Soft skills:

- аргументовано висловлювати свою думку;
- конструктивно спілкуватися, ставити цілі;
- відповідально ставитися до завдань;
- вміння презентувати та виступати публічно;
- послуговуватись методиками оптимальної організації часу.

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Бали
Змістовий модуль 1. Пошевченківська поезія II пол. XIX ст.						
Тема 1. Розвиток реалізму. Літературні дискусії 1872–1878, 1892–1893 рр. Пошевченківська поезія.	9	6		2	1	
Тема 2. Поезія Якова Щоголева	4		2	2		2,5
Тема 3. Поетичні, ліро-епічні твори Степана Руданського	4	2		2		

Тема 4. Творчість Леоніда Глібова	4	2		2		
Тема 5. Життєвий і творчий шлях Павла Грабовського	4	2		2		
Модульна контрольна робота № 1						20
Разом за модулем 1	25	12	2	10	1	22,5
Змістовий модуль 2. Основні тенденції розвитку української прози і драматургії II пол. XIX ст.						
Тема 6. Новаторство Марка Вовчка	6	2		3	1	
Тема 7. Творчість Пантелеймона Куліша	6	2		3	1	
Тема 8. Творча індивідуальність Анатолія Свидницького	5		2	3		2,5
Тема 9. Романтизм у творчості Ю. Федьковича	6	2		3	1	
Тема 10. Творчість Івана Нечуя-Левицького	5		2	3		2,5
Тема 11. Проза Панаса Мирного	5		2	3		2,5
Тема 12. Художня спадщина Бориса Грінченка – письменника і громадського діяча	5	2		2	1	
Тема 13. Прозова спадщина Олени Пчілки	6		2	3	1	2,5
Тема 14. Подвижницька діяльність Михайла Старицького	5		2	3		2,5
Тема 15. Новаторство І. Карпенка-Карого-драматурга	5	2		2	1	
Модульна контрольна робота № 2						20
Разом за модулем 2	54	10	10	28	6	32,5
Змістовий модуль 3. Творчість Івана Франка						
Тема 16. Життя і творчість Івана Франка	5	2		2	1	5
Тема 17. Новаторство І. Франка-поета	9	2	4	3		5
Тема 18. Жанр поеми у творчості І. Франка	9	2	4	3		5

Тема 19. Прозова спадщина І. Франка	9	2	4	3		5
Тема 20. Драматургія І. Франка	9	2	4	3		5
Модульна контрольна робота № 3						20
Разом за модулем 3	41	10	16	14	1	45
Усього годин / Балів	120	32	28	52	8	100

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Під час вивчення освітнього компонента здобувачі засвоюють матеріал лекційного курсу, самотужки готуються до практичних занять (читають художні тексти, опрацьовують теоретичні та критичні джерела, прослуховують аудіо-, дивляться відео-матеріали, виконують тестові та індивідуальні завдання, пишуть есе, статті тощо), вивчають окремі питання, які не були розглянуті ні під час лекцій, ні під час практичних занять, активізуючи творчі та пошукові здібності.

Ефективність самостійної роботи здобувача викладач оцінює на практичних заняттях під час бесід, дискусій, обговорення проблемних завдань, письмового виконання запропонованих завдань для самостійної роботи, де здобувач освіти повинен продемонструвати критичне та аналітичне мислення, вміти логічно й послідовно викласти матеріал, проілюструвати його фактами, прикладами.

Результативність самостійної роботи здобувача освіти викладач виявляє ще і під час модульної контрольної роботи.

IV. Політика оцінювання

Здобувач освіти повинен відвідувати і лекційні, і практичні заняття відповідно до розкладу та вчасно виконувати навчальні завдання, запропоновані викладачем на практичні заняття, самостійну роботу згідно з індивідуальним навчальним планом та силабусом освітнього компонента. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність з нормативного освітнього компонента «Історія української літератури (II половина XIX ст.)» –100 балів.

За умов змішаного або дистанційного навчання з освітнього компонента «Історія української літератури (II половина XIX ст.)» зі здобувачами освіти викладач спілкується через VIBER-спільноту задля оперативної комунікації (понеділок – субота з 9:00 до 21:00) – тел. адмін. 050824 12 47.

Пропущені з поважних причин заняття здобувач освіти має можливість скласти викладачеві в дні консультацій або дистанційно на

платформі «На Урок».

Відповідно до пункту 3, підпункту 3 [«Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»](#) «визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, дозволяється для ОК, викладання яких за навчальним планом ОП починається з другого семестру», уможливує таку процедуру з освітнього компонента «Історія української літератури (II половина XIX ст.)».

Політика щодо академічної доброчесності.

Опанування освітнього компонента «Історія української літератури (II половина XIX ст.)» побудований на засадах соціальної та гендерної рівності.

Здобувач освіти повинен самостійно виконувати запропоновані завдання до практичних занять, самостійної роботи, під час модульних контрольних робіт; правдиво інформувати про результати своєї навчальної діяльності; вказувати використані джерела, виявляючи таким чином порядність і доброчесність.

Відповідальність за порушення норм академічної доброчесності визначена [«Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#) та [«Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Якщо здобувач освіти пропустив заняття з поважних причин, він складає викладачеві тему на консультації. Якщо ж здобувач освіти не з'явився на практичне заняття, не виконав завдання без поважних на те причин, викладач перевіряє таку роботу, оцінює, але здобувач не зможе отримати запропоновану максимальну кількість балів. Терміни підсумкового контролю, ліквідації академічної заборгованості визначає розклад заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю успішності здобувачів освіти з нормативного освітнього компонента «Історія української літератури (II половина XIX ст.)» – модульна контрольна робота (тестові завдання), екзамен, що має форму і усного опитування, і тестування за змістом усього курсу.

Відповідно до [«Положення про організацію освітнього процесу на першому \(бакалаврському\) та другому \(магістерському\) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»](#) та [«Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#) викладач оцінює знання здобувачів освіти (від 0 до 100 балів) під час поточного контролю за виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Здобувачі освіти, які упродовж семестру набрали 75 і більше балів, екзамен не складають. Якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, складає іспит під час ліквідації академічної заборгованості.

На екзамені можна отримати максимум 60 балів, при цьому бали набрані під час поточного оцінювання анулюються.

У разі незадовільної оцінки допускається повторне складання екзамену: один раз викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Здобувач освіти, який не погоджується з результатами підсумкового оцінювання, має право звернутися з апеляційною заявою на ім'я проректора з навчальної роботи та рекрутації.

Будь-які конфліктні ситуації щодо оцінювання вирішують відповідно до [Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#).

Порядок проведення іспиту з нормативного освітнього компонента «Історія української літератури (II половина XIX ст.)» такий: усна відповідь здобувача освіти на 3 питання, кожне з яких оцінюється від 0 до 10 балів та виконання 30 тестів.

Нижче подані орієнтовні тестові завдання та перелік питань. При укладанні тестових завдань враховувався той обсяг інформації, який студенти отримали на лекційних, практичних заняттях, опрацювали самостійно. Кожне завдання – 1 бал.

Орієнтовні тестові завдання

1. Вкажіть твір і його автора II половини XIX століття:

1. «Маруся» Г. Квітки-Основ'яненка. 2. «Не судилось» М. Старицького. 3. «Енеїда» І. Котляревського. 4. «Сава Чалий» М. Костомарова. 5. «Кавказ» Т. Шевченка.

2. Укажіть роки літературних дискусій другої половини XIX століття:

1. 1872–1878, 1892–1893 рр. 2. 1875–1878, 1890–1893 рр. 3. 1873–1879, 1891–1892 рр. 4. 1872–1875, 1892–1893 рр. 5. 1872–1878, 1892–1989 рр.

3. Кому із персонажів належать слова («Чорна рада» П. Куліша):

«Що мені тії князі та бояре? Що се вони надумали – шматовати Україну? Наше право козацьке. Ніхто міждло нас не втручайся! Де два козаки, там вони третього собі самі

судять. Побачимо, чия буде сила!»)?

1. Якимові Сомку. 2. Івану Брюховецькому. 3. Іванові Шраму. 4. Гвинтовці. 5. Кирилу Турові.

4. У якому творі і який автор спробував змалювати національну старовину шляхом вальтерскоттівського відображення історії:

1. «Князь Єремія Вишневецький» І. Нечуй-Левицький. 2. «Гетьман Іван Виговський» І. Нечуй-Левицький. 3. «Сава Чалий» І. Карпенко-Карий. 4. «Богдан Хмельницький» М. Старицький. 5. «Чорна рада» П. Куліш.

5. Кому з українських письменників належать статті: «Література, її звання і найважливі ціхи», «Наш театр», «З поля нашої науки»?

1. Панасові Мирному. 2. І. Білику. 3. І. Франкові. 4. Б. Грінченкові. 5. П. Кулішеві.

6. Хто з українських письменників розбудовував українську літературну мову як синтез народної із елементами староукраїнської книжної, церковнослов'янської, запозиченнями іншомовних слів та неологізмами?

1. І. Манжура. 2. Б. Грінченко. 3. П. Куліш. 4. М. Драгоманов. 5. І. Франко.

7. Назвіть автора поетичних збірок «Пролісок», «З півночі»:

1. І. Франко. 2. І. Манжура. 3. П. Грабовський. 4. М. Старицький. 5. Л. Глібов.

8. У поемі-казці І. Манжури «Іван Голик» йдеться про:

1. Хитрого, винахідливого Лиса. 2. Старого запорожця. 3. Відчайдушного сміливця царського сина. 4. Царського жовніра. 5. Олексу Довбуша.

9. Хто з українських письменників впорядкував і видрукував збірку віршів та гуморесок С. Руданського «Співомовки»?

10. 1. М. Старицький. 2. Олена Пчілка. 3. І. Карпенко-Карий. 4. І. Франко. 5. І. Манжура.

10. Вкажіть ознаку індивідуального стилю письменника, яка не має стосунку до творчості Ю. Федьковича:

1. У прозових творах домінує тематика жовнірського життя. 2. Проза і драми зосереджені на бентежності самотньої душі героя, поривань до незнаного. 3. Першими друкованими творами були німецька балада та романтичне оповідання. 4. Писав співомовки. 5. Інтегрував у своїх творах форми українського фольклору.

11. Вкажіть віршовий жанр, в основу якого покладений народний анекдот. Він має вигляд завершеної, лаконічної розповіді з дотепним фіналом, виповнений пафосом сміхової культури. Часто в основу фабули була покладена комічна пригода, непорозуміння, застосовувалися прийоми комізму, трагікомізму, гротеску, ритмомелодика народного віршування, зокрема властивий коломийці чотирнадцятискладник.

1. Сонет. 2. Співомовка. 3. Байка. 4. Пісня. 5. Ода.

12. Вкажіть ознаку реалізму:

1. Заглиблення у підсвідоме людини. 2. Аллегорія. 3. Соціальний детермінізм. 4. Зображення миттєвих вражень. 5. Зображення світу через сон, марення.

13. Умоглядна філософська позиція Я. Щоголева як поета:

1. Песимізм. 2. Оптимізм. 3. Гедонізм. 4. Альтруїзм. 5. Нірвана.

14. Про кого з українських письменників І. Франко сказав: «перворядна зірка в нашому письменстві» «один з корифеїв нашої літератури». Разом із Т. Шевченком і М. Костомаровим він склав славетну наддніпрянську «трійцю», яка заклала підвалини новочасного народно-патріотичного руху.

1. П. Куліш. 2. Б. Грінченко. 3. П. Грабовський. 4. І. Манжура. 5. А. Свидницький.

15. «В має Україна одного з тих поетів, що за життя писали багато, а за злиднями приватного і публічного життя публікували дуже мало, і якими аж пізно до смерті пощастило у читачів». Про кого з українських письменників другої половини ХІХ століття так висловився І. Франко?

1. П. Грабовського. 2. С. Руданського. 3. А. Свидницького. 4. О. Стороженка. 5. М. Старицького.

16. Який жанр і якого автора має такі ознаки: ліричність, зірка спостережливості щодо реалій відображуваного, іносказальність, широке коло життєвих обставин, учинків, звичаїв, способів поведінки, комічні чи трагікомічні ситуації, відчутна присутність автора-оповідача, психологізація вчинків героїв?

1. Байка Л. Глібова. 2. І. Поема І. Франка. 3. Роман Панаса Мирного. 4. Повість І. Нечуя-Левицького. 5. Співомовка С. Руданського.

17. Укажіть поезію П. Грабовського:

1. «До українців». 2. «Виклик». 3. «Гімн». 4. «Швачка». 5. «Каменярі».

18. Вкажіть «зайву» ознаку пошевченківської поезії:

1. Домінує любовна лірика. 2. Домінування громадянської теми. 3. Зображення поетичних портретів людей різних професій. 4. Епігонство Т. Г. Шевченка. 5. Поява поетичних кліше, на зразок, «нива», «сіяч», «страдник», «діло святе».

19. Якому письменникові належить збірка дитячих творів «Загадки і жарти дідуся Кенира»:

1. І. Карпенкові-Карому. 2. Панасові Мирному. 3. І. Нечуєві-Левицькому. 4. І. Франкові. 5. Л. Глібову.

20. Вкажіть суспільно-психологічний роман:

1. «Чорна рада» П. Куліша. 2. «Не судилось» М. Старицького. 3. «Перехресні стежки» І. Франка. 4. «Князь Єремія Вишневецький» І. Нечуя-Левицького. 5. «Люба-згуба» Ю. Федьковича.

21. Збірки перекладів поетичних творів «З чужого поля», «Доля», «Кобза» належать:

1. П. Грабовському. 2. Л. Глібову. 3. С. Руданському. 4. І. Франкові. 5. П. Кулішеві.

22. Про кого говорить Яким Сомко («Чорна рада» П. Куліша):

«Добрий він, і душа щира, козацька, хоч удає з себе ледащицю і характерника. Да вже без юродства в їх не буває».

1. Василя Невольника. 2. Кирила Тура. 3. Петра Шрама. 4. Івана Брюховецького. 5. Тараса Сурмача.

23. Хто з українських письменників одним із перших звернувся до комедії Шекспіра «Приборкання непокірливої», переробивши її у «фрашку» «Як козам роги

виправляють», а також переклав трагедію «Макбет» та «Гамлет»?

1. І. Франко. 2. Ю. Федькович. 3. С. Руданський. 4. П. Куліш. 5. Л. Глібов.

24. Автор балади «Ренегат»:

1. І. Франко. 2. І. Манжура. 3. Ю. Федькович. 4. П. Грабовський. 5. С. Руданський.

25. Яка збірка і якого автора уміщує два розділи – «Думи і співанки», «Балади та оповідання»:

1. «Зів'яле листя» І. Франка. 2. «Степові думи та співи» І. Манжури. 3. «Поезії Іосифа Федьковича». 4. «Мій Измарагд» І. Франка. 5. «З півночі» П. Грабовського.

26. У який із періодів творчості С. Руданський написав історичні поеми:

1. Петербурзький. 2. Харківський. 3. Московський. 4. Ялтинський. 5. Острозький.

27. Кому належать пісні-романси «Журба», «Вечір», «Летить голуб», «Зіронька»:

1. П. Грабовському. 2. І. Манжурі. 3. Ю. Федьковичу. 4. Я. Щоголеву. 5. Л. Глібову.

28. Яка проблема є центральною в повісті Марка Вовчка «Інститутка»?

1. Уславлення визвольної боротьби народу. 2. Відображення духовного світу закоханих. 3. Моральне виродження кріпосників. 4. Ідея спорідненої праці. 5. Наближення ідеалу до дійсності.

29. З якого твору наведений уривок:

«Усе пригнула по-своєму молода пані, усім роботу тяжку, усім лихо пекуче ізнайшла. Каліки нещасливі, діти-кришеняточка, й ті в неї не гуляли; здавалось усяке діло каторгою. Стоока наче вона була, все бачила, всюди, як та ящірка, по хутору звивалась; тільки погляне, то наче за серце тебе рукою здавить?»

1. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного та Івана Білика. 2. «Перехресні стежки» І. Франка. 3. «Хазяїн» І. Карпенка-Карого. 4. «Кайдашева сім'я» І. Нечуя-Левицького. 5. «Інститутка» Марка Вовчка.

30. Укажіть поетичну збірку Я. Щоголева:

1. «З вершин і низин». 2. «Пролісок». 3. «З півночі». 4. «Ворскло». 5. «Над Дніпром».

Перелік питань для підсумкового контролю

1. Літературний процес II половини XIX ст.: жанрово-стильова система української літератури, форми і засоби художнього дослідження дійсності.
2. Реалізм у літературі II половини XIX ст.
3. Літературні дискусії 1872–1878, 1892–1893 рр.
4. Пошевченківська поезія: деформація рецепції творчої спадщини Т. Шевченка / наслідування як потреба тогочасної духовної ситуації.
5. Народницька доктрина і українська національна справа у збірці «Пролісок» Павла Грабовського. Концептуальне дослідження особистості у збірці «З півночі» Павла Грабовського.
6. Соціально насажена збірка «Ворскло» Якова Щоголева.
7. Збірка медитативної лірики «Слобожанщина» Якова Щоголева.
8. Особливості гумору й сатири, афористичність мови у байках Леоніда Глібова.

9. Історичні поеми та співомовки Степана Руданського.
10. Основні тенденції розвитку української прози II половини XIX ст.
11. «Народні оповідання» – перша книга оповідань Марка Вовчка.
12. Історичний роман «Чорна рада» Пантелеймона Куліша: історія написання і видання, українська та російська версії роману, особливості композиції, жанрово-художня своєрідність твору, складність проблематики, система образів.
13. Концепція непереборного, пристрасного почуття в оповіданнях «Люба-згуба» та «Серце не навчити» Юрія Федьковича.
14. Тематика жовнірського життя в оповіданнях «Три як рідні брати», «Сафат Зінич», «Побратими».
15. Соціально-побутові, побутово-психологічні нариси та оповідання («Хоч з мосту та в воду», «Гаврусь та Катруся» Анатолія Свидницького.
16. Роман «Люборацькі» Анатолія Свидницького: історія написання та друку роману, проблематика, образи, композиція та стилеві особливості твору.
17. Історико-легендарні та пригодницькі сюжети оповідань «Закоханий чорт», «Матусине благословення», «Вуси», «Голка» Олекси Стороженка.
18. Тяжке становище народу за кріпацтва та пореформеного часу, тягар солдатчини в перших оповіданнях Івана Нечуя-Левицького («Дві московки»).
19. Історичні романи «Князь Єремія Вишневецький», «Гетьман Іван Виговський» Івана Нечуя-Левицького: образи історичних осіб.
20. Ранні твори Панаса Мирного (оповідання «Лихий попутав», «Пяниця»).
21. Учасники народницького руху в повісті Панаса Мирного «Лихі люди», образи «нових людей» – Петра Телепня і Жука.
22. Гірка, голодна доля народу; історизм художнього бачення у творах із селянського життя Панаса Мирного «Голодна воля», «Лихо давнє й сьогочаснє».
23. Роман Панаса Мирного та Івана Білика «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» – перший соціально-психологічний роман в українській літературі: творча історія, джерела роману, багатоплановість композиції, характеристика образів.
24. Роман «Повія»: історія написання та друку, особливості психологізму, композиція твору, засоби інтриги.
25. Оповідання Бориса Грінченка з життя села («Без хліба», «Непокірний», «Хата»), міста («Сама, зовсім сама», «Серед чужих»), побут донецьких шахтарів («Серед чужих людей», «Батько й дочка»).
26. Особливості розвитку українського театру II половини XIX ст.
27. Драма «Не судилось» («Панське болото») Михайла Старицького. Проблеми інтелігенції у драмах «Талан», «Розбите серце» Михайла Старицького.
28. «Оборона Буші» – віршована історична драма про боротьбу

українського народу проти загарбників Михайла Старицького.

29. Історична драма «Сава Чалий» Івана Карпенка-Карого – національно-визвольна боротьба в Україні на початку XVII ст., гайдамацький рух.

30. Трагікомедія «Мартин Боруля» Івана Карпенка-Карого: історія написання, композиція, конфлікт, характеристика персонажів.

31. Життєпис Івана Франка.

32. Новаторський характер збірки поезій «З вершин і низин» Івана Франка.

33. «Зів'яле листя»: лірична драма. Історія написання, видання збірки. Роль і значення передмов. Ознаки літературної містифікації, розвиток почуттів ліричного героя.

34. «Мій Ізмарагд»: історія написання збірки. Давньоукраїнські «Ізмарагди» у творчій передісторії збірки.

35. Естетична своєрідність поезій збірок Івана Франка «Із днів журби» та «Semper tūro».

36. Загальна характеристика збірок поезій «Давнє і нове», «Із днів моєї молодості».

37. Поєми Івана Франка. Вид соціально-побутової поеми («Панські жарти», «Сурка», «Наймит»).

38. Історичні поеми («Іван Вишенський», «На Святоюрській горі»).

39. Філософські поеми («Похорон», «Смерть Каїна»).

40. «Мойсей» Івана Франка в контексті світової літератури: історія написання, біблійний сюжет, роль і значення прологу, образи.

41. Твори з життя інтелігенції, «романи виховання» («Основи суспільності», «Для домашнього вогнища»).

42. «Перехресні стежки»: сюжетні лінії твору, герої й персонажі, зображення міжетнічних взаємин, проблематика повісті.

43. Реалістична психологічно-побутова драма «Украдене щастя»: сюжетна лінія і конфлікт у п'єсі, глибинність проблематики, характеристика дійових осіб.

44. Реалістичні одноактівки «Майстер Чирняк», «Будка ч. 27».

45. Літературно-критичні праці Івана Франка «Література, її завдання і найважливіші ціхи», «Із секретів поетичної творчості».

VI. Шкала оцінювання

Оцінювання з нормативного освітнього компонента «Історія української літератури (II половина XIX ст.)» відбувається за 100-бальною шкалою:

Сума балів	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Добре
75 – 81	

67 – 74	Задовільно
60 – 66	
1 – 59	Незадовільно

Поточний контроль – оцінювання на практичних заняттях, завдань самостійної роботи.

➤ **2,5 бала** – здобувач активно працює під час практичного заняття, демонструє власну компетентність, глибоку обізнаність зі змістом художнього тексту, володіє критичним матеріалом, здатний висловити власні ґрунтовні судження і міркування з приводу того чи того питання під час бесіди чи дискусії. Його відповідь логічна, здобувач уміє аналізувати текст, добирати аргументи, доречно ілюструвати відповідь прикладами з тексту, влучно дібраними цитатами, вільно та доцільно послуговується літературознавчою термінологією, робить висновки. Можливі дрібні неточності у викладі матеріалу, які не впливають на висновки. Запропоновану письмову роботу з певної теми виконує самостійно з урахуванням використаної літератури.

➤ **2 бали** – здобувач освіти активно працює на практичному занятті, відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє знання і розуміння основних змістових компонентів художнього твору, критичного, теоретичного матеріалу, певною мірою може аналізувати твір, порівнювати, робити висновки, виконувати навчальні завдання. Однак у відповідях можуть бути допущені несуттєві помилки, в усній відповіді – неточності, недостатніми можуть виявитися аргументи, матеріал викладений нечітко.

➤ **1,5 бали** – здобувач освіти відтворює матеріал, але без достатнього розуміння, прочитав текст і намагається його аналізувати, робить висновки, але пасивний на заняттях. Дає неповні відповіді, припускається помилок при висвітленні матеріалу.

➤ **1 бал** – здобувач освіти може відтворити лише елементарні поняття, фрагменти художнього тексту. Неспроможний висвітлити питання аргументовано, зв'язно, припускається помилок, а тому не здатний робити висновки та узагальнення. Переважно доповнює відповідь інших здобувачів освіти короткими несуттєвими зауваженнями, репліками або повторює уже сказане. Матеріал викладає, але з помилками.

Якщо ж здобувач освіти не встиг відповісти на практичному занятті, він може виконати тестові завдання до теми або письмове завдання до теми (на вибір здобувача).

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Яценко М.Т. Історія української літератури XIX століття. у 3 кн. Кн. 2:

- 40–60-ті роки ХІХ ст. Київ: Либідь, 1996. 383 с.
2. Яценко М.Т. Історія української літератури ХІХ століття. У 3 кн. Кн. 3: 70–90-ті роки ХІХ ст. Київ: Либідь, 1997. 431 с.
3. Гром'як Р. Історія української літературної критики (від початків до кінця ХІХ століття): Навчальний посібник / Р. Гром'як. Тернопіль, 1999. 242 с.
4. Історія української літератури ХІХ ст. У 2 кн. Підручник / За ред. М. Жулинського. Київ: Либідь, 2005. Кн. 2. 320 с.
5. Історія української літератури ХІХ ст. (70–90-ті роки). У 2 кн.: Підручник/ За ред. О. Д. Гнідан. Київ: Либідь, 2006. Кн. 1. 300 с.
6. Історія української літератури: кінець ХІХ-початку ХХІ ст. У 10-ти т. Київ: ВЦ Академія, 2013. Т. 1. У пошуках іманентного сенсу. 512 с.
7. Історія української літератури: у 2 т. /Національна академія наук України, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Т. 7. Кн. 1: Література 80–90-х років ХІХ ст. / наук. ред. Л. Мороз. Київ: Наукова думка, 2020. 352 с.

Додаткова

1. Гундорова Т. Франко не Каменяр. Франко і Каменяр. Київ: Критика, 2006. 352 с.
2. Драгоманов М. П. Українська література, проscribeвана російським урядом / Львів. нац. ун-т І. Франка; наук. б-ка; пер. з фр. Г. Цвенгрош. Львів, 2001. 94 с.
3. Єфремов С.О. Історія українського письменства / С.Єфремов. Київ: Феміна, 1995. 688 с.
4. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст. Франківський період. Київ: Факт, 2006. 156 с.
5. Зборовська Н. Код української літератури: Проект психоісторії новітньої української літератури: Монографія. Київ: Академвидав, 2006. 504 с.
6. Зеров М. Українське письменство ХІХ ст. Зеров М. Твори: у 2 т. Т. 2. Київ: 1990.
7. Іван Франко і світова культура. Матеріали Міжнар. симп. ЮНЕСКО (Львів, 11–15 верес. 1986 р.): у 3 кн. Київ: Наук. думка, 1990.
8. Індивідуальні стилі українських письменників ХІХ–початку ХХ ст.: Зб. наук. пр. / За ред. М. Т. Яценка. Київ: Наук. думка, 1987. 311 с.

Інтернет-ресурси

1. Бібліотека української літератури: <http://www.ukrlib.com.ua/>
2. Читиво: вільна онлайн-бібліотека україномовної літератури: <http://chtyvo.org.ua/>
3. Електронна бібліотека «Україніка» <http://irbis-nbuv.gov.ua/>
4. Літературознавчий часопис Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України «Слово і час»: <http://www.slovoichas.in.ua/>